

Pelgrimage van vertrouwen op aarde in Lissabon

DINSDAG 28 DECEMBER

Vanaf **9.00** uur: ontvangst in de kerkgemeenschappen en vervolgens bij de gastgezinnen.

Rond **15.30** uur: iedereen vertrekt voor de maaltijd en het gemeenschappelijk gebed naar de FIL (Feira Internacional de Lisboa).

Van **18.00** tot **18.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ②.

(Na je eten opgehaald te hebben, kun je uitsluitend eten in de hallen 3 of 4. Breng een lepel mee en een beker voor thee.)

19.30 uur: **GEMEENSCHAPPELIJK GEBED**

Met een **overweging van broeder Roger**
 FIL, hal 1.

Ga voor alle gemeenschappelijke gebeden naar de hal die op dit programma staat aangegeven. De Nederlandse vertaling kun je per radio alleen in de aangegeven hal ontvangen. De frequentie is: 91.8 MHz.

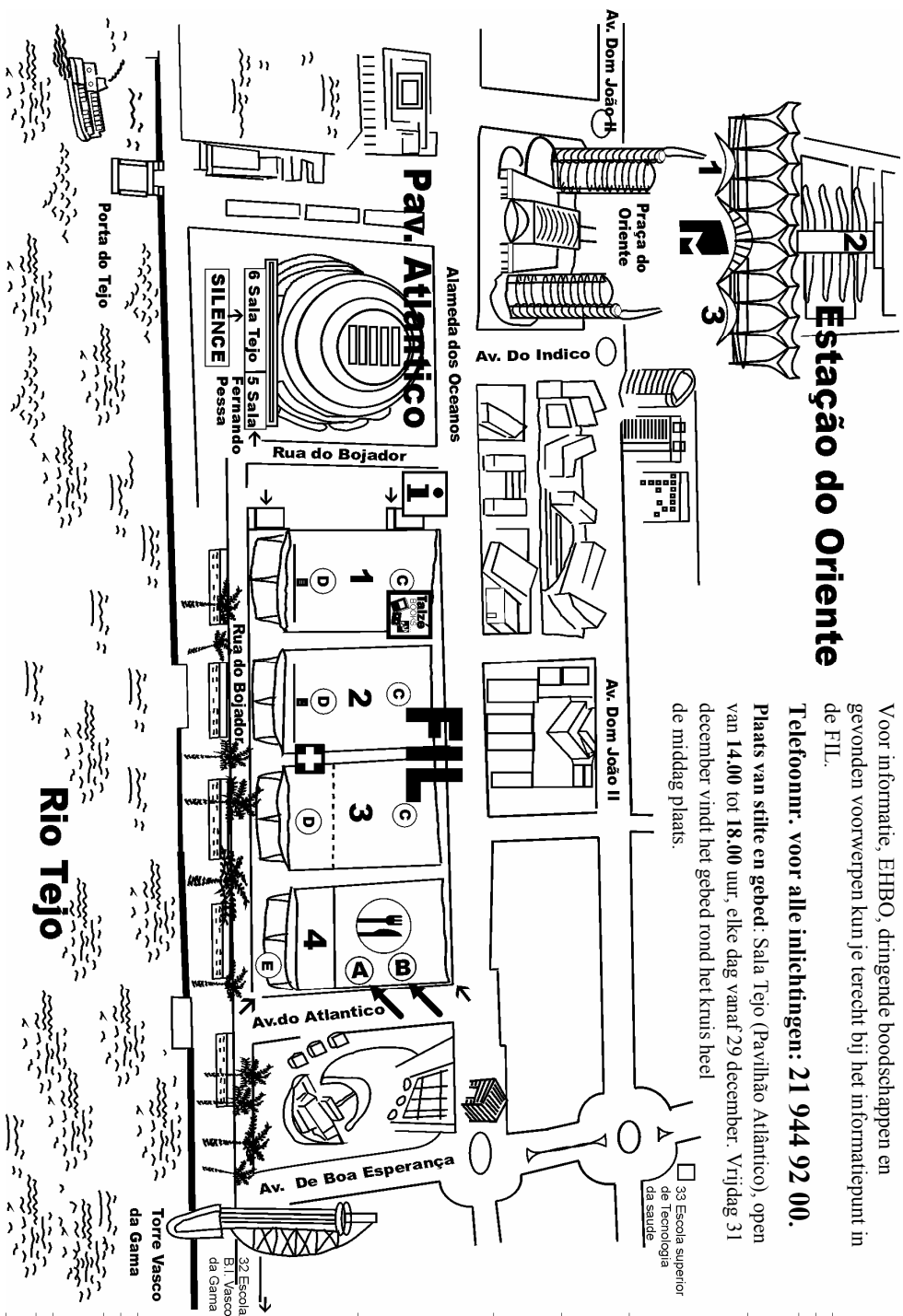
Daarna gaat iedereen terug naar zijn gastgezin. Keer niet te laat terug: houd rekening met je gastgezin.

Om opstoppingen en lang wachten te voorkomen, vragen we je de aangegeven aanwijzingen voor het openbaar vervoer te volgen. Noteer goed de treintijden en de vertrekplaatsen van de speciale bussen.

WOENSDAG 29 DECEMBER

Ontbijt

8.30 uur: **ochtendgebed** in de kerkgemeenschap gevolgd door gespreksgroepen.

Estação do Oriente

Voor informatie, EHBO, dringende hoodschappen en gevonden voorwerpen kun je terecht bij het informatiepunt in de FIL.

Telefoonnr. voor alle inlichtingen: 21 944 92 00.

Plaats van stilte en gebed: Sala Tejo (Pavilhão Atlântico), open van **14.00** tot **18.00** uur, elke dag vanaf 29 december. Vrijdag 31 december vindt het gebed rond het kruis heel de middag plaats.

33 Escola superior de Tecnologia da saúde

32 Escola EBI Vasco da Gama

Torre Vasco da Gama

Een toekomst van hoop, niet van ongeluk

Wanneer de gespreksgroepen zijn samengesteld, stel jezelf dan eerst voor. Neem een moment voor jezelf om het eerste deel van de Brief 2005 te lezen, de bijbelteksten hieronder en de vragen. Neem daarna tijd om onderling uit te wisselen aan de hand van onderstaande vragen.

Waarom zegt u: "Mijn weg is verborgen voor de Heer"? Weet u het niet? De Heer is een God van eeuwigheid, Hij heeft de verste hoeken van de aarde geschapen. Hij wordt niet moe noch uitgeput, zijn inzicht is niet te doorgronden. Hij geeft de vermoeide weer kracht, en de onvermogenende een overvloed aan macht. Ook wie jong, is wordt moe en raakt uitgeput, en jonge mannen kunnen zeker bezwijken, maar zij die hopen op de Heer, vernieuwen hun kracht en slaan hun vleugels uit als adelaars; zij lopen en worden niet moe, zij rennen en raken niet uitgeput. (Jesaja 40,27-31)

Paulus schreef: Moge de God die onze hoop is, u vervullen met alle vreugde en vrede in het geloven, zodat u overvloeit van hoop, door de kracht van de heilige Geest. (Romeinen 15,13)

- Als ik naar mijn leven en de wereld om me heen kijk, ben ik dan pessimistisch of optimistisch over de toekomst? Waarom?
- Helpt het geloof in God om me niet te laten verlammen door ontmoediging, maar om vindingrijk te zijn en mogelijkheden te scheppen? Op welke manier?
- Ken ik mensen die "door hun manier van leven, licht uitstralen dat zich rondom hen verspreidt"?

Van **12.00** tot **12.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ②.

13.15 uur: GEMEENSCHAPPELIJK GEBED

FIL, hal 1.

Korte inleiding door een broeder van Taizé aan het eind van het middaggebed: *Twijfel en geloof* (tweede deel van de Brief 2005). Iedereen kan op zijn/haar plaats blijven zitten (de vertalingen gaan op dezelfde manier als bij het avondgebed).

Workshops

Theme	Time, Place and Travel	Languages
"The closer we come to the Gospel, the closer we come to one another." (Bible introduction and sharing with a brother of Taizé.)	FIL, Hall 3C 2:30pm	PORT, ENG, D, HR, SB, SLO, LT, PL
Understanding and working for peace in the face of international crises and violence. (Discussion led by an expert in international questions.)	FIL, Hall 3D 2:30pm	PORT, ENG, F, UKR, SB, HR, PL, ESP, RUS
The <i>fado</i> : music that reveals the Portuguese soul.	FIL, Hall 2 3:00pm	All languages
Being Christian in Russia, yesterday and today. (Experiences and sharing with young Russians.)	FIL, Hall 1D 2:30pm	PORT, ENG, F, D, I, H,
What does God want from me? How can I discover God's call? (Reflection with a brother of Taizé.)	FIL, Hall 1C 2:30pm	PORT, ENG, SK, LT, ESP, PL, H, HR, SB
"The simple desire for God is already prayer." (Introduction on prayer with a brother of Taizé.)	Sala Fernando Pessa (Pavilhão Atlântico) 2:30pm City map: 5	PORT, ENG, BG, RO, D, F, LV, RUS, PL

Time of silence and personal prayer. (Possibility to be listened to personally or to receive the sacrament of reconciliation.)	Sala Tejo (Pavilhão Atlântico) open from 2 to 6pm City map: 6	All languages
Human rights: struggling against discrimination, supporting those who suffer from poverty and unemployment. (Experiences and sharing.)	Igreja de São Roque 3:30pm City map: 25 Metro Verde (Green) Baixa-Chiado (Chiado exit)	PORT, ENG, D, RO, LV, PL, BG, HR, SB, RUS
Lisbon and its history seen from the castle. (Open-air presentation of the history of the city.)	Castelo de S. Jorge 3:30pm City map: 29 Metro Verde (Green) Rossio (Praça da Figueira)+ Bus 37 / Tram 12	PORT, ENG, PL, SLO, HR, SB, F, RO, LV, SK
Open our eyes to distress and discover a hope: a commitment with the homeless. (Experiences and sharing.)	Igreja dos Anjos 3:30pm City map: 17 Metro Verde (Green) Anjos	PORT, ENG, ESP, D, RO, PL, SB, HR
A treasure of art and faith: the church and the cloister of the Monastery of "Jerónimos". (Introduction followed by free time to discover the place.)	Mosteiro dos Jerónimos 3:30pm City map: 13 Train CP Oriente → Alcântara Terra 2:24pm, 2:54pm (23') + Bus 27, 43, 49, 51 / Tram 15	PORT, ENG, F, H, LT, RUS, UKR, D, PL
Solidarity with the Southern continents: young people cross borders to share their gifts and their time. (Experiences and sharing.)	Fórum Lisboa 3:30pm City map: 27 Avenida de Roma, 14-L Metro Verde (Green) Areeiro	PORT, ENG, I, PL, SB, HR, CZ, D, H
Discover Portuguese baroque music with the choir "Vértice".	Sé Catedral 3:30pm City map: 24 Metro Verde (Green) Baixa-Chiado	All languages
"Believe the Gospel" (Mark 1, 15). What is faith? Must we have faith to be saved? What can I do when I cannot believe? (Bible introduction and sharing with a brother of Taizé.)	Igreja de S. Domingos 3:30pm City map: 9 Metro Verde (Green) Rossio	PORT, ENG, UKR, PL, I, ESP, RO
L'Azulejo: a feast for the eyes. Ceramic tiles colour streets, churches and homes. (Introduction and visit to the National Museum of l'Azulejo. Limited entry! Take a ticket at the information point at the FIL after 11am.)	Museu Nacional do Azulejo 3:30pm City map: 30 Rua Madre de Deus, 4 (Xabregas) Oriente 3: Bus 28 → Restelo Stop: Ponte Xabregas	PORT, ENG, D, BG, SB, HR, RO, ESP,
Immigration: a challenge that requires concrete responses. (Experiences and sharing.)	Igreja de Arroios 3:30pm City map: 11 Metro Vermelha (Red) Alameda	PORT, ENG, UKR, F, I, SLO

Van **18.00** tot **18.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ②.

19.30 uur: GEMEENSCHAPPELIJK GEBED

Met een **overweging van broeder Roger**. Het gebed wordt voortgezet met het **gebed rond het kruis**.

FIL, hal 1.

DONDERDAG 30 DECEMBER

Ontbijt

8.30 uur: ochtendgebed in de kerkgemeenschap gevolgd door gespreksgroepen.

Op weg naar eenvoud

Lees het derde deel van de Brief 2005 in de gespreksgroepen. Neem daarna tijd voor uitwisseling aan de hand van de bijbelteksten en de volgende vragen:

Als u boosaardige boeien losmaakt, de onderdrukten hun vrijheid hergeeft, uw brood deelt met wie honger heeft, arme zwervers opneemt in uw huis, (...) dan breekt uw licht als de dageraad door en groeien uw wonden spoedig dicht. (...) Als u het juk uit uw midden verwijdert, geen vinger bedreigend meer uitsteekt en geen valse aanklachten indient; de hongerige aanbiedt wat u voor uzelf verlangt en de onderdrukte met voedsel verzadigt, dan zal uw licht in de duisternis opgaan, uw nacht als de heldere middag zijn. Dan zal de Heer u steeds blijven leiden, in verschroeiende oorden uw honger stillen. Hij zal uw krachten sterken en u zult als een rijk besproeide tuin zijn, als een bron die nooit teleurstelt als men om water komt. (Jesaja 58,6-11)

Jesus zei: "Maak je niet bezorgd over wat je zult eten of drinken om in leven te blijven, en ook niet over de kleding voor je lichaam. Is het leven niet meer dan het eten, en het lichaam niet meer dan de kleding? (...) Jullie hemelse Vader weet wel dat je dat allemaal nodig hebt. Zoek eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan krijg je dat alles erbij." (Matteüs 6,25 en 32b-33)

- Wanneer heb ik ervaren dat een eenvoudig leven me gelukkig maakte?
- "Gelukkig zijn zij die op weg zijn naar eenvoud, eenvoud van hart en eenvoud van leven" (Brief 2005). Door welke keuzes of dingen die we doen kunnen we op weg gaan naar eenvoud?
- Wie zijn de ongelukkigen wiens noodlot me in het bijzonder raakt? Welke initiatieven van hulp of solidariteit zijn voor mij vandaag de dag belangrijk? Wat kan ik zelf delen?

Van **12.00** tot **12.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ⑥.

13.15 uur: GEMEENSCHAPPELIJK GEBED

FIL, hal 1.

Korte inleiding door een broeder van Taizé aan het eind van het middagebed: **Gebed leidt tot liefhebben** (vierde deel van de Brief 2005). Iedereen kan op zijn/haar plaats blijven zitten (de vertalingen gaan op dezelfde manier als bij het avondgebed).

Workshops

Theme	Time, Place and Travel	Languages
Cultures meet: forum led by young people from different continents.	FIL Hall 1 2:30pm	All languages
Portuguese folk music. Concert by young musicians.	FIL Hall 2 3:00pm	All languages

Zie verder op pag. 13 →

A Europe at the service of peace and justice: what can we do? (Discussion led by an expert in international questions.)	FIL Hall 3 D 2:30pm	PORT, ENG, D, PL, H, SLO, RO, HR, SB, RUS
"The closer we come to the Gospel, the closer we come to one another." (Bible introduction and sharing with a brother of Taizé.)	FIL Hall 3 C 2:30pm	PORT, ENG, LV, RUS, HR, SB, D
"Happy the simple-hearted." They can love God and their neighbour. (Bible introduction and small-group sharing.)	Sala Fernando Pessa (Pav. Atlântico) 2:30pm <i>City map: 5</i>	PORT, ENG, HR, SB, RO, LT, PL, SLO, I
Time of silence and personal prayer. (Possibility to be listened to personally or to receive the sacrament of reconciliation.)	Sala Tejo (Pav. Atlântico) open from 2 to 6pm <i>City map: 6</i>	All languages
Lisbon and its history seen from the castle. (Open-air presentation of the history of the city.)	Castelo de S. Jorge 3:30pm <i>City map: 29</i> <i>Metro Verde (Green) Rossio (Praça da Figueira)+ Bus 37 / Tram 12</i>	PORT, ENG, BG, H, I, LT, RUS, UKR,
A treasure of art and faith: the church and the cloister of the Monastery of "Jerónimos". (Introduction followed by free time to discover the place.)	Mosteiro dos Jerónimos 3:30pm <i>City map: 13</i> <i>Train: CP Oriente → Alcântara Terra 2:24pm, 2:54pm (23')</i> <i>+ Bus 27, 43, 49, 51 / Tram 15</i>	PORT, ENG, HR, SB, ESP, LV, PL, RO, CZ
"Nothing is more responsible than to pray." (Reflection with the Patriarch of Lisbon, Cardinal José Policarpo.)	Sé Catedral 3:30pm <i>City map: 24</i> <i>Metro Verde (Green) Baixa-Chiado</i>	PORT, ENG, F, HR, SB, ESP, PL, SK, H
Concert Orthodox liturgical chants by a youth choir from the cathedral of Novi Sad (Serbia).	Igreja de S. Domingos 3:30pm <i>City map: 9</i> <i>Metro Verde (Green) Rossio</i>	All languages
L'Azulejo: a feast for the eyes. Ceramic tiles colour streets, churches and homes. (Introduction and visit to the National Museum of l'Azulejo. Limited entry! Take a ticket at the information point at the FIL after 11am.)	Museu Nacional do Azulejo 3:30pm <i>City map: 30</i> <i>Rua Madre de Deus, 4 (Xabregas)</i> <i>Oriente 3: Bus 28 → Restelo</i> <i>Stop: Ponte Xabregas</i>	PORT, ENG, HR, SB, F, SLO, PL, D
Meeting with the sisters of Mother Teresa	Irmãs da Madre Teresa 3:30pm <i>City map: 31</i> <i>Av. João Paulo II, Lote 538</i> <i>Metro Vermelha (Red) Chelas</i>	PORT, ENG, BG, ESP, RO, PL
Another Lisbon: meeting in a district of immigrants from Southern countries.	Paróquia do Prior Velho 3:30pm <i>City map: 10</i> <i>Oriente 3: Bus 25 → Prior Velho</i>	PORT, ENG, D, I, LT, PL, RO, SB, HR

Visit to the «Food Bank», a bridge between the financial world and the poorest of the poor.	Banco Alimentar 3:30pm City map: 34 Av. de Ceuta Estação C.P.Alcântara-Terra Train: CP Oriente → Alcântara Terra 2:24pm, 2:54pm (23')	PORT, ENG, F, LV, PL, RUS, UKR, H
New ideas for a more human society: the “Time Bank” and the Microcredit.	Fórum Lisboa 3:30pm City map: 27 Avenida de Roma, 14-L Metro Verde (Green) Areeiro	PORT, ENG, I, PL, HR, ESP, F, SK, SB, HR
What does God want from me? How can I discover God’s call? (Reflection with a brother of Taizé.)	Igreja de S. João de Deus 3:30pm City map: 21 Metro Vermelha (Red) Alameda	PORT, ENG, D, BG, I, UKR, PL
Being Christian in Russia, yesterday and today. (Experiences and sharing with young Russians.)	Igreja de S. Nicolau 3:30pm City map: 22 Metro Verde (Green) Baixa-Chiado	PORT, ENG, ESP, PL, RO

Van **18.00** tot **18.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ⑥.

19.30 uur: GEMEENSCHAPPELIJK GEBED

Met een **overweging van broeder Roger**. Het gebed wordt voortgezet met het **gebed rond het kruis**.

FIL, hal 1.

VRIJDAG 31 DECEMBER

Ontbijt

8.30 uur: **ochtendgebed** in de kerkgemeenschap gevolgd door gespreksgroepen.

Leven in gemeenschap, heel nederig, heel eenvoudig

Lees het zesde deel van de Brief 2005 in de gespreksgroepen. Neem daarna tijd voor uitwisseling aan de hand van de bijbelteksten en de volgende vragen:

Paulus schreef: Ik, de gevangene in de Heer, vraag u met aandrang om een leven te leiden dat beantwoordt aan de roeping die u van God ontvangen hebt, en altijd nederig te zijn, zachtmoedig en geduldig, en elkaar liefdevol te verdragen, vol ijver om de eenheid van de Geest te behouden door de band van de vrede: één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent tot één hoop, waarvoor Gods roeping borg staat. Eén Heer, één geloof, één doop. Eén God en Vader van allen, die is boven allen, met allen en in allen. (Efeziërs 4,1-6)

Jesus zei: “Daaraan zal iedereen kunnen zien dat jullie leerlingen van Mij zijn: als jullie onder elkaar de liefde bewaren.” (Johannes 13,35)

- Met welke mensen om me heen deel ik mijn leven van geloof en gebed? Op welke manier?
- Wat hebben we als christenen gemeenschappelijk?

- Welke hindernissen moeten we overwinnen om in de plaats waar we leven in gemeenschap met andere christenen te leven?
- Hoe kunnen we gemeenschap zoeken, “nederig, zachtmoedig en geduldig”, en moeite doen om anderen te begrijpen om te voorkomen dat ze zich ongemakkelijk voelen?

Van **12.00** tot **12.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ⑥.

13.15 uur: GEMEENSCHAPPELIJK GEBED

FIL, hal 1.

Korte inleiding door een broeder van Taizé aan het eind van het middaggebed: “Ga je eerst verzoenen!” (zesde deel van de Brief 2005). Iedereen kan op zijn/haar plaats blijven zitten (de vertalingen gaan op dezelfde manier als bij het avondgebed).

Ontmoetingen per land:

- **NL: 15.00**, FIL, hal 3, zaaltjes boven.
- **B: 15.30**, Igreja da Portela, stadsplattegrond: 8 (Eucharistieviering om 16.15u.).

Zuurdesem van vrede, dragers van licht

De ontmoetingen per land, geleid door een van de broeders van Taizé, zijn een mogelijkheid om een link te leggen tussen de ervaringen opgedaan in Lissabon en ons dagelijks leven thuis.

- Op welke manier zijn we op zoek naar mogelijkheden om zuurdesem van vrede te zijn, persoonlijk en met anderen, op de plaats waar we leven?
- Hoe kunnen onze ervaringen in Lissabon ertoe bijdragen dat we ons ervan bewust worden dat we kunnen helpen vrede te stichten?
- Hoe kan ik bijdragen aan het opbouwen van een toekomst, door mijn studie, werk of reizen?

Van **18.00** tot **18.30** uur: etensuitdeling in de FIL, hal 4 ⑥.

19.30 uur: GEMEENSCHAPPELIJK GEBED

Met een **overweging van broeder Roger**. Het gebed wordt voortgezet met het **gebed rond het kruis**.

FIL, hal 1.

Vanaf **23.00** uur in de kerkgemeenschap: een **gebedswake voor vrede** in gemeenschap met de volken die lijden, gevolgd door een landenfeest in de kerkgemeenschap.

ZATERDAG 1 JANUARI

Ontbijt

Viering in de kerkgemeenschap, gevolgd door een maaltijd in de gastgezinnen.

Vertrek vanaf **15.30** uur. Houd je aan de vertrektijd voor jouw groep. De vertrekplaatsen van de bussen verschillen per land. NL en B (Bus van Regenbogen): Estádio de Alvalade, Metro Verde (groene metrolijn) en Metro Amarela (gele metrolijn) Campo Grande.